

พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๕ กำหนดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม
คือ หลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ซึ่งจะต้องประกอบด้วย

๑

ยึดมั่นในสถาบันหลัก ของประเทศ

อันได้แก่ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
และการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒

ซื่อสัตย์สุจริต

มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่

๓

กล้าตัดสินใจ

และกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

๔

คิดถึงประโยชน์ ส่วนรวม

มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
และมีจิตสาธารณะ

๕

มุ่งผลสัมฤทธิ์ ของงาน

๖

ปฏิบัติหน้าที่ อย่างเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ

๗

ดำรงตน เป็นแบบอย่างที่ดี

และรักษาภาพลักษณ์
ของทางราชการ

มาตรฐานทางจริยธรรม

ให้ใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐที่จะกำหนด
เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับสภาพคุณงามความดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ
ต้องยึดถือสำหรับการปฏิบัติงาน การตัดสินใจความถูกต้อง การปฏิบัติที่ควรกระทำหรือ
ไม่ควรกระทำ ตลอดจนการดำรงตนในการทำความดีและละเว้นความชั่ว

1

ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ

อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวอย่างพฤติกรรม

แสดงออกถึง ความภูมิใจในชาติ

ปกป้อง ดูแลความมั่นคง และยึดถือ
ผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ

ยึดมั่นและพิทักษ์ รักษาไว้ซึ่งเอกราช และอธิปไตยของชาติ ให้คงอยู่อย่างมีเกียรติภูมิ

ยกย่อง เชิดชู สถาบัน พระมหากษัตริย์

ปฏิบัติตามหลัก ศาสนาที่ตนนับถือ และเคารพในความแตกต่าง ของการนับถือศาสนา

ประพฤติปฏิบัติตน อยู่ในกรอบ ศีลธรรมอันดี

ไม่ดูหมิ่น เหยียดหยาม ไม่ทำลาย ความมั่นคงของชาติ ไม่ให้ร้ายหรือก่อความเสียหาย ต่อภาพลักษณ์ของประเทศ

ไม่ต่อต้าน หรือกระทำการ อันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อ การปกครองระบอบ ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข

2

ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่

ตัวอย่างพฤติกรรม

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจริงใจ ตรงไปตรงมา

ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ยึดยังั้งใจ
ต่อผลประโยชน์ โดยคำนึงถึงเกียรติและศักดิ์ศรี

ตรงต่อเวลา

ทั้งการมาปฏิบัติหน้าที่และการนัดหมาย

มีจิตสำนึกต่อการปฏิบัติหน้าที่

คำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ และประชาชน
ไม่ใช้เวลาและทรัพยากรของทางราชการ
เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว

กล้ารับผิดชอบ ในความผิดพลาด

พร้อมรับการตรวจสอบ ไม่กล่าวโทษผู้อื่น
เมื่อเกิดข้อผิดพลาด

ปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม

สิ่งแวดล้อม และคำนึงถึงหลักสากล
ในการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน

ระมัดระวัง ใส่ใจในการปฏิบัติงาน

รักษาทรัพย์สิน และผลประโยชน์สาธารณะ
และสิ่งแวดล้อมอย่างเต็มความสามารถ

ยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น

พร้อมที่จะแก้ไขเมื่อพบข้อผิดพลาด ให้คำปรึกษา
แนะนำผู้อื่นด้วยความซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา

ไม่ นำข้อมูลสำคัญ หรือข้อมูลความลับ

ของหน่วยงาน และของทางราชการไปใช้
เพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว หรือพวกพ้อง

ไม่ ลอกหรือนำผลงาน ของผู้อื่นมาใช้

โดยมิได้ระบุแหล่งที่มา รวมทั้งการไม่ละเมิดลิขสิทธิ์

3

กล้าตัดสินใจ และกระทำ ในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม

ตัวอย่างพฤติกรรม

ปฏิบัติหน้าที่ ให้ถูกต้องชอบธรรม

มีเหตุผล กล้ายอมรับผลดี
และผลเสียที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

สิ่งที่คุณคิดผมไม่เห็นด้วย
เพราะจะทำให้เสียผลประโยชน์
ของทางราชการ

เปิดเผยการทุจริต ที่พบเห็น

รายงานการทุจริตต่อผู้บังคับบัญชา
หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ แม้เป็นเพื่อน
หรือผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานเดียวกัน

แจ้งการ
ทุจริตค่ะ

ให้ความช่วยเหลือ ประชาชน

ที่ได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม เพื่อประโยชน์
ของส่วนรวมหรือประชาชนเป็นสำคัญ

มีอะไรให้
ช่วยเหลือครับ
คุณลุง

ลุงมา
ร้องทุกข์

บันทึกคัดค้าน การดำเนินการ ที่ไม่ถูกต้อง

ในรายงานการประชุมหรือ
ในการเสนอเรื่อง แล้วแต่กรณี

ให้รางวัล แก่ผู้กระทำความดี

และกล่าวชมเชยผู้กระทำผิด
อย่างเหมาะสม เป็นธรรม

ไม่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ของสำนักงาน ในการเผยแพร่ข้อมูล ที่ไม่เหมาะสม

ในทางศีลธรรม ขนบธรรมเนียม
และจารีตประเพณีหรือ
ละเมิดกฎหมาย

ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือไม่ใช้ช่องว่างทางกฎหมาย เอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง หรือผู้อื่น

4

คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม มากกว่า ประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ

ตัวอย่างพฤติกรรม

สามารถแยกเรื่องส่วนตัว
ออกจากหน้าที่การงาน
ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ
จากตำแหน่งหน้าที่

มีจิตสำนึก
ในการใช้ทรัพยากร
บุคลากร และเวลาของหน่วยงาน
อย่างคุ้มค่า

มีจิตสาธารณะ
ช่วยเหลือสังคม อุทิศตนโดยคิดถึง
ประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน

ตัดสินใจและกระทำการใด ๆ
บนพื้นฐานของหลักการ
กฎหมาย หลักคุณธรรม
โดยยึดประเทศชาติ และมนุษยธรรม

หลีกเลี่ยงการเข้าไปอยู่
ในสถานการณ์ที่จะได้ประโยชน์
จากการปฏิบัติหน้าที่
ปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมาย
หรือแนวทางการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน

หลีกเลี่ยงกิจกรรมใด ๆ
ที่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง
หรือทำให้ประชาชน
ขาดความไว้วางใจ

5

มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

ตัวอย่างพฤติกรรม

ปฏิบัติงาน ด้วยความรับผิดชอบ

ให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย
และแสวงหาวิธีปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ
และประหยัดมากขึ้น

ปฏิบัติงานโดยไม่ยึดติด อยู่ในกฎระเบียบ

ที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน
แต่มุ่งเป้าหมายขององค์กร
โดยมีตัวชี้วัดเป็นรูปธรรม

มุ่งพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง

รักษาและพัฒนามาตรฐาน
การทำงานที่ดี

รับฟังความคิดเห็น พร้อมที่จะชี้แจง และอธิบายเหตุผล

ให้แก่ผู้ร่วมงาน
และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

เชื่อมั่นในระบบ
การทำงานเป็นทีม
มีความสามัคคีเพื่อให้งาน
บรรลุผลตามเป้าหมาย
และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ใช้ทักษะและ
สมรรถนะอย่างเต็มที่
มุ่งมั่น และจิตสภาวะที่เอื้ออำนวย
ต่อการทำงานให้สำเร็จ

ปรับปรุงวิธีการ
กระบวนการทำงาน
สร้างสรรค์สิ่งใหม่เพื่อให้ได้
ผลงานที่มีคุณภาพดีกว่าเดิม

6

ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ

ตัวอย่างพฤติกรรม

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม

ปราศจากอคติ ไม่เลือกปฏิบัติ กรณีที่มีเหตุจำเป็น ต้องปฏิบัติต่อกลุ่มที่ควรได้รับความคุ้มครองอย่างมีเหตุมีผล

ให้บริการด้วยความเต็มใจ

ยิ้มแย้ม แจ่มใส รักษาประโยชน์ และเคารพศักดิ์ศรีของทุกคน ทุกบทบาท

7

ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

ตัวอย่างพฤติกรรม

**ดำรงตน
เป็นข้าราชการ
และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดี**
โดยน้อมนำพระบรมราโชวาท
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
หลักคำสอนทางศาสนา จรรยาวิชาชีพ
มาใช้ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติหน้าที่

**ปฏิบัติตน
เป็นพลเมืองดี
ในระบอบประชาธิปไตย**
ด้วยการเคารพ
ต่อกฎหมายและมีวินัย

**ปกป้องผลประโยชน์
ของชาติและสาธารณะ**
และประพฤติตน
เป็นแบบอย่างที่ดีของประชาชน

พัฒนานตนเอง
ให้มีความอดุสาหะ
ขยันหมั่นเพียร ประหยัด
รับรู้ถึงความสามารถของตน
มองโลกในแง่ดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
แก่บุคคลอื่น

**ประพฤติปฏิบัติ
ตามวัฒนธรรม
ประเพณีที่ดีงาม**
เพื่อสืบทอดวัฒนธรรม
ความเป็นไทยให้ดำรงอยู่
อย่างยั่งยืน

**เผชิญปัญหา
อย่างรู้เท่าทัน**
ควบคุมอารมณ์ มีสติสัมปชัญญะ
ในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา
ด้วยวิธีที่เหมาะสม

**ภาคภูมิใจ
ในความเป็นข้าราชการ**
อุทิศแรงกายแรงใจ
ผลักดันภารกิจให้บรรลุผลสำเร็จ
เพื่อสนับสนุนการพัฒนา
สังคมไทย

ไม่กระทำการใดๆ
อันอาจเป็นเหตุ
ให้เสื่อมเสีย
เกียรติคุณ ศักดิ์ศรี และชื่อเสียง
แห่งอาชีพและทางราชการ
เคารพต่อวิชาชีพของตน

การขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคล กับ ประโยชน์ส่วนรวม

ม. 128

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561

- เจ้าพนักงานของรัฐ
ทุกตำแหน่ง
(เจ้าหน้าที่ของรัฐ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
และคณะกรรมการ ป.ป.ช.)

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

หลักการ

**ห้ามเจ้าพนักงานของรัฐรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
อันอาจคำนวณเป็นเงินได้**

และยังห้ามผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงาน
ของรัฐมาแล้ว **ยังไม่ถึง 2 ปี** ด้วย

หมายถึง สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่
การลดราคา การรับความบันเทิง
การรับบริการ การรับการฝึกอบรม
หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ข้อยกเว้น

เจ้าพนักงานของรัฐสามารถรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดได้ ในกรณีดังนี้

- 1 มีกฎหมายอนุญาตให้สามารถรับได้
เช่น การที่เจ้าพนักงานของรัฐเดินทางไปปฏิบัติ
ราชการต่างจังหวัด สามารถเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการได้
- 2 เป็นการรับจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติ
โดยจะต้องเป็นการให้ตามประเพณี หรือ
ตามธรรมเนียมจรรยาตามฐานานุรูป

- 3 เป็นการรับ โดยธรรมเนียมจรรยา จากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติ

คือ การรับจากบุคคลที่ให้กับในโอกาสเทศกาลหรือวันสำคัญ
รวมถึงการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ
การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ตามมารยาท
ที่ถือปฏิบัติกันในสังคม

ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- การรับจากผู้ซึ่งมิใช่ญาติที่มีราคาหรือมูลค่าในการรับ
จากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาส **ไม่เกิน 3,000 บาท**
หรือ
- การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

3,000

10

รูปแบบของการกระทำ ที่เป็นการขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคล กับ ประโยชน์ส่วนรวม

สำนักงาน ป.ป.ช.

1 การรับผลประโยชน์ต่างๆ

ซึ่งผลประโยชน์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น
ทรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคา
การรับความบันเทิง การรับบริการ
การรับการฝึกอบรมหรือสิ่งอื่นใด
ในลักษณะเดียวกันนี้ และผลจากการ
รับผลประโยชน์ต่างๆ นั้น
อาจส่งผลต่อการตัดสินใจ

6 การใช้ทรัพย์สินของราชการ เพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว

เป็นการที่เจ้าพนักงานของรัฐนำเอา
ทรัพย์สินของราชการซึ่งจะต้อง
ใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการเท่านั้น
ไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือ
พวกพ้อง หรือการใช้ให้ผู้อื่นได้บังคับบัญชา
ไปทำงานส่วนตัว

2 การทำธุรกิจกับตนเอง หรือเป็นคู่สัญญา

เป็นการที่เจ้าพนักงานของรัฐ โดยเฉพาะ
ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจเข้าไปมี
ส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงาน
ที่ตนสังกัด โดยอาจจะเป็นเจ้าของบริษัท
ที่ทำสัญญาเอง

7 การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้ง เพื่อประโยชน์ทางการเมือง

เป็นการที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
หรือผู้บริหารระดับสูงอนุมัติโครงการ
ไปลงพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือ
การใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อหาเสียง
เช่น การที่รัฐมนตรีอนุมัติ

3 การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่ สาธารณะหรือหลังเกษียณ

เป็นการที่เจ้าพนักงานของรัฐลาออกจากหน่วยงานของรัฐ
และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกัน
หรือบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเดิม โดยบุคคล
ผู้เคยดำรงตำแหน่งสาธารณะมาก่อนมักจะรู้ข้อมูลความลับ
ขั้นตอนวิธีการทำงาน หรือมีอิทธิพลต่อเจ้าหน้าที่
ที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่

8 การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์ แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง

เป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์
แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง หรืออาจจะ
เรียกว่า ระบบอุปถัมภ์พิเศษ เช่น การที่
เจ้าพนักงานของรัฐใช้อิทธิพลหรือ
ใช้อำนาจหน้าที่ทำให้หน่วยงานของตน

4 การทำงานพิเศษ

รูปแบบนี้มีได้หลายลักษณะ เช่น
ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะดำรงบริษัท
ดำเนินธุรกิจที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงาน
หรือองค์การสาธารณะที่ตนสังกัด
หรือการรับจ้างเป็นที่ปรึกษาโครงการ

9 การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจ ของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น

เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองหรือ
พวกพ้อง เช่น เจ้าพนักงานของรัฐ
ใช้ตำแหน่งหน้าที่ข่มขู่ผู้ใต้บังคับบัญชา
ให้หยุดทำการตรวจสอบบริษัทของ
เครือญาติของตน

5 การรู้ข้อมูลภายใน

เป็นสถานการณ์ที่เจ้าพนักงานของรัฐ
ใช้ประโยชน์จากการที่ตนเองรับรู้ข้อมูล
ภายในหน่วยงาน และนำข้อมูลนั้น
ไปหาผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือ
พวกพ้อง อาจจะไปหาประโยชน์
โดยการขายข้อมูลหรือเข้าเอาประโยชน์
เสียเอง

10 การขัดกันระหว่างประโยชน์ ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วน รวมรูปแบบอื่นๆ

คือพฤติกรรมของการขัดกันระหว่าง
ประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม
ที่นอกเหนือจาก 9 รูปแบบดังกล่าว

ความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริต

STOP!

ความละอายต่อการทุจริต

หมายถึง การรู้สึกอายที่จะทำในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร เช่น ละอายที่จะทำผิด ละอายใจ เป็นความละอายและความเกรงกลัวต่อสิ่งที่ไม่ดี ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม เพราะเห็นถึงโทษหรือผลกระทบที่จะได้รับการกระทำนั้น จึงไม่กล้าที่จะกระทำ ทำให้ตนเองไม่หลงทำในสิ่งที่ผิด นั่นคือมีความละอายใจ ละอายต่อการทำผิด

ลักษณะความละอาย แบ่งได้ 2 ระดับ

1. ความละอายระดับต้น

คือ ความละอายไม่กล้าที่จะทำในสิ่งที่ผิด เนื่องจาก

- กลัวว่าเมื่อตนเองได้ทำลงไปแล้วจะมีคนรับรู้
- หากถูกจับได้จะได้รับการลงโทษหรือได้รับความเดือดร้อนจากสิ่งที่ตนเองทำ

2. ความละอายระดับสูง

คือ แม้ว่าจะไม่มีใครรับรู้หรือเห็นในสิ่งที่ตนเองได้ทำลงไป ก็ไม่กล้าที่จะทำผิด เพราะนอกจากตนเองจะได้รับผลกระทบแล้ว ครอบครัว สังคมก็จะได้รับผลกระทบตามไปด้วย ทั้งชื่อเสียงของตนเองและครอบครัวก็จะเสื่อมเสีย

ความไม่ทนต่อการทุจริต

หมายถึง การแสดงออกต่อการกระทำที่เกิดขึ้นกับตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือสังคมในลักษณะที่ไม่ยินยอม ไม่ยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น สามารถแสดงออกได้ในลักษณะทั้งในรูปแบบของกริยาท่าทางหรือคำพูด

ตัวอย่าง

นาย A เห็นนาย B เรียกรับสินบนจากคนที่มาติดต่อรับบริการ นาย A จึงตักเตือนนาย B แสดงว่า นาย A ไม่ทนต่อการทุจริต และหากนาย B ไม่เรียกรับสินบน แสดงว่านาย B ละอายต่อการทุจริต